

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/l-m/stanislaw-dionizy-leszak/60326,Stanislaw-Dionizy-Leszak.html>
01.05.2025, 17:31

por piech./kom Straży Granicznej **Stanisław Dionizy Leszak** (ur. 8 IV 1897 r. w Warszawie). W 1914 r. wstąpił do konspiracji Polskiej Organizacji Wojskowej. 5 VIII 1915 r. został przyjęty do 2 kompanii 5 Pułku Piechoty Legionów Polskich. 18 XI 1915 r. podczas walk na Wołyniu, został ranny w rękę. 1 XI 1916 r. odznaczono go Krzyżem I Brygady Legionów „Za wierną służbę”. Ukończył szkołę podoficerską w Komorowie k. Ostrowi Mazowieckiej. Po kryzysie przysięgowym, uciekł z internowania i działał w żandarmerii POW.

W listopadzie 1918 r. służył w ochronie Naczelnika Józefa Piłsudskiego. Od 11 XI 1918 r. został przydzielony do Adiutantury Generalnej Naczelnego Wodza, w czerwcu 1919 r. do Szkoły Podchorążych w Warszawie, a 17 X 1919 r. jako pchor. do batalionu zapasowego 2 Pułku Strzelców Podhalańskich w Sanoku. W lutym 1920 r. przeniesiono go do batalionu zapasowego 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Nowym Targu. Od 13 VIII 1921 do 8 II 1922 r. był uczestnikiem kursu Szkoły Podchorążych w Warszawie. Po ukończeniu kursu służył na różnych stanowiskach, m.in. dowódcy plutonu i kompanii. 23 X 1924 r. został przydzielony na stanowisko oficera instrukcyjnego Rejonowej Komendy Uzupelnień Biała-Bielsko. W okresie od 11 III do 22 XI 1926 r. delegowany był na stanowisko instruktora PW 3 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie, a 29 XI 1926 r. na oficera młodszego 6 kompanii 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Nowym Targu. Od 26 I 1928 r. był adiutantem I batalionu, a od 24 III 1928 r. adiutantem III batalionu. Od 4 V do 4 XII 1928 r. dowodził 1 kompanią. W okresie od 16 I do 28 II 1929 r. był przydzielony jako instruktor na kurs taktyczno-górski w Zakopanem, organizowany przez Dowództwo Okręgu Korpusu nr V w Krakowie. W listopadzie 1928 r. nadano mu medale Za Wojnę 1918-1921 i Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości. Od 18 IX 1929 do 17 III 1930 r. był adiutantem I batalionu 4 Pułku Strzelców Podhalańskich. 21 III 1930 r. został przeniesiony do 29 Batalionu KOP w Suwałkach na stanowisko dowódcy plutonu granicznego w Filipowie. Według opinii przełożonych jako „dowódca plutonu: pilny i pracowity o przeczulonej nieco ambicji osobistej. Dbały o żołnierzy, koleżeński, lojalny, służbę traktuje ideowo. Fizycznie ruchliwy i wytrzymały, sportowiec, inteligentny, bystry i sprytny. Dobry organizator. Jako kierownik energiczny, pewny siebie, samodzielny o dużej inicjatywie. Dobry wykładowca i wychowawca. Fachowo dobrze wyszkolony”. 31 XII 1930 r. został przeniesiony do Placówki Wywiadowczej KOP nr 1 „Suwałki”. Wg stanu ze stycznia 1932 r. był na stanowisku referenta placówki.

23 V 1932 r. w porozumieniu z Oddziałem II SG został przeniesiony do Batalionu KOP „Suwałki” na stanowisko dowódcy plutonu. Według stanu z lipca 1932 r. był oficerem młodszym 3 kompanii strzeleckiej. W 1932 r. nadano mu Odznakę KOP „Za służbę graniczną”. 19 V 1933 r. został przeniesiony do Batalionu KOP „Kleck”. Od 3 VI 1933 do 30

IV 1935 r. był oficerem materiałowym, a następnie dowódcą plutonu.

1 V 1935 r. przydzielono go na 6-miesięczną praktykę do Straży Granicznej. 11 X 1935 r. został przeniesiony do rezerwy (od 31 lipca) i przydzielony etatowo do 3 Pułku Piechoty Legionów w Jarosławiu. Podczas praktyki, w dniach 1-14 VII 1935 r. był delegowany do Zachodnio-Małopolskiego Inspektoratu Okręgowego Straży Granicznej, a w dniach 15-28 VII 1935 r. do Śląskiego Inspektoratu Okręgowego Straży Granicznej. Z dniem 1 VIII 1935 r. został przyjęty do Straży Granicznej w stopniu komisarza na stanowisko dowódcy plutonu Centralnej Szkoły Straży Granicznej w Rawie Ruskiej. Od 1 VIII 1936 r. był kierownikiem Komisariatu Straży Granicznej „Smorze” (Wschodnio-Małopolski Inspektorat Okręgowy Straży Granicznej). 15 VIII 1937 r. przeniesiono go na stanowisko kierownika Komisariatu Straży Granicznej „Włoszakiewicze” (Wielkopolski Inspektorat Okręgowy Straży Granicznej). 13 IX 1938 r. za zasługi w służbie granicznej został odznaczony srebrnym Krzyżem Zasługi, a 11 XI 1938 r. Medalem za Długoletnią Służbę i Odznaką Pamiątkową Straży Granicznej. We wrześniu 1939 r. przydzielony był do Ośrodka Zapasowego 9 Dywizji Piechoty w rejonie Siedlce-Brześć-Chełm.

Stanisław Leszak poległ we wrześniu 1939 r. pod Lublinem. Sąd Grodzki w Cieszyń w 1946 r. na wniosek żony Eugenii uznał go za zmarłego.

Opracował: **Artur Ochał**, m.in. na podstawie dokumentów z zasobu Archiwum Straży Granicznej w Szczecinie, tekst opublikowany w: Słownik oficerów i chorążych Korpusu Ochrony Pogranicza w Suwałkach (1929-1939); Suwałki 2009 r. Zdjęcia ze zbiorów **Waldemara Bocheńskiego**.

